

ГРЕЪМ ГРИЙН

ОСОБЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Превод от английски: Иван Градинаров, 1970

chitanka.info

Уилям Фераро от фирмата „Фераро и Смит“ живееше в голяма къща на Монтегю скуеър. Едното ѝ крило бе заето от жена му, която считаше себе си за инвалид и строго спазваше повелята, че човек трябва всеки ден да живее така, както се изживява последният ден. Поради това обстоятелство през последните десет години нейното крило постоянно приютяваше някакъв йезуит или доминикански свещеник, който ценеше хубавото вино и уиски, а в спалнята си имаше звънец за извънредни случаи. Мистър Фераро се грижеше за спасението на душата си по независим начин. Той пак все така изкъсо държеше практическите си дела, благодарение на което някога дядо му, изгнаник заедно с Мацини, бе основал голямата търговска фирма „Фераро и Смит“ в една чужда държава. Бог е създал човека по свой образ и подобие и мистър Фераро считаше, че не би било неразумно да отвърне на божията любезност, като счита Господа за директор на някакво висше предприятие, което все пак за известни свои дейности зависи от „Фераро и Смит“. Здравината на една верига зависи от нейната най-слаба връзка и мистър Фераро не забравяше своята отговорност.

Преди да тръгне за кантората си в 9:30 ч. мистър Фераро обикновено ще телефонира от учтивост на жена си в другото крило.

— На телефона отец Дюис — ще се обади един глас.

— Как е жена ми?

— Прекара една спокойна нощ.

Разговорът рядко биваше различен. Имаше време, когато предшественикът на отец Дюис правеше опити да сближи мисис и мистър Фераро, но се отказваше, щом разбере колко безнадеждни са неговите усилия и как при редките случаи, когато мистър Фераро обядваше с тях в другото крило, биваше поднасян лошокачествен карлет^[1], а за аперитив — никакво уиски.

След като телефонираше от своята спалня, където обикновено закусваше, мистър Фераро, както господ през рая, ще премине през библиотеката си, педантично попълнена с класиците, и после — през приемната, по стените на която бе окачена една от най-скъпите картинни сбирки, намиращи се в частни ръце.

Докато друг човек би копнял да има поне един Дега, един Реноар или Сезан, мистър Фераро купуваше на едро — той притежаваше картини на Реноар, четири на Дега, пет — на Сезан. Той никога не се

отегчаваше от тяхното присъствие, те представляваха значителни спестявания за наследствените данъци.

Точно тази сутрин бе понеделник, а също и първи май. Дъхът на пролетта бе дошъл в Лондон навреме и врабчетата шумно цвъртяха в праха. И мистър Фераро бе точен, но за разлика от годишните времена, на него можеше да се разчита като на часовника по Гринуич. Заедно със своя доверен секретар, когото наричаха Хопкинсън, той прегледа програмата за деня. Тя не бе много обременителна, защото мистър Фераро притежаваше рядкото качество да прехвърля отговорностите. Това той вършеше с особена готовност, понеже имаше обичай да прави неочаквани проверки. Тежко му на онзи служител, който се провини пред него. Дори и неговият доктор трябваше да понася внезапни контрапрегледи от някой съперник консултант.

— Мисля — каза той на Хопкинсън, — този следобед да се отбия у Кристи и да видя какво прави Мавърик. (Мавърик работеше като негов агент по закупуването на картини.)

Какво по-добро можеше да се направи през такъв хубав първомайски следобед от една проверка у Мавърик? Той добави:

— Пратете ми мис Сондърс — и измъкна една лична палка, до която дори Хопкинсън нямаше достъп.

Мис Сондърс пропълзя в стаята като мишка. Когато вървеше, тя създаваше впечатление, че сякаш лази по земята. Бе на около тридесет години, с неопределен цвят на косата и очи изумително ясносини, които придаваха на иначе невзрачното ѝ лице прилика на свещена статуя. В книгите на фирмата тя фигурираше като „помощник доверен секретар“ и задълженията ѝ бяха „особени“. Дори квалификацията ѝ бе особена: първа ученичка в училището при женския манастир „Света Латитудинария“ в Уокинг, където в три последователни години бе спечелила специалната награда за благочестие — една малка икона на света Богородица върху фон от синя коприна и облечена във флорентинска кожа, каквито икони доставя фирмата Бърн Оутс и Уошбърн. Освен това бе регистрирала и множество безплатни служби като дете на света Дева Мария.^[2]

— Мис Сондърс — обърна се мистър Фераро, — не виждам тук никакъв отчет за опрощенията, които трябва да получим през юни.

— Той е тук, при мене, сър. Снощи се прибрах късно вкъщи, тъй като пълното опрощаване бе последвано от картините на Христовите

мъки на кръста.

Тя постави на бюрото на мистър Фераро един напечатан списък: в първата колона бе датата, във втората — църквата или мястото на поклонението, откъдето могат да се получат опрощения, а в третата колона, написани с червено мастило, бяха отбелязани броят на дните, които се опрощават от наказанието в чистилицето. Мистър Фераро го прочете внимателно.

— Добивам впечатление, мис Сондърс — каза той, — че вие пилеете прекалено много време за краткосрочни опрощения. Тук шестдесет дни, там петдесет дни... Не мислите ли, че си губите времето с тях? Едно опрощение за триста би струвало колкото няколко такива дребни. Току-що забелязах, че вашата сметка за май е по-ниска от цифрата за април, а сметката ви за юни е почти на нивото на март. Пет пълни опрощения и хиляда петстотин и шестдесет и пет дни — много добра работа за април. Аз не искам да спадате под нея.

— Април е много добър месец за опрощения, сър. През април е Великден. През май можем да разчитаме единствено на празника на света Богородица. Юни не е особено плодосен, като изключим деня на тялото Христово. Вие можете да забележите тук една малка полска църквица в Кембриджшир.

— Докато вие не изпускате от ума си, мис Сондърс, че всички ние се стареем, аз ви имам пълна вяра, мис Сондърс. Ако не бях толкова зает тук, бих могъл сам да посещавам някои от тези места за получаване на опрощения. Вярвам, отдавате голямо внимание на условията.

— Разбира се, че отдавам, мистър Фераро.

— Внимавайте ли винаги да бъдете пречистена?

Мис Сондърс сведе очи.

— Това не е много трудно за мен, мистър Фераро.

— Каква ви е програмата за днес?

— Имате я там, мистър Фераро.

— О, да. Св. Пракстед в Кенън Ууд. Това е доста далеч оттук. И вие ще трябва да загубите целия следобед за някакво си опрощение само за шестдесет дни.

— Това бе всичко, което можах да открия за днес. Разбира се, съществуват по всяко време и пълни опрощения, давани в катедралата.

Но аз знам вие какво чувствувате, ако посещенията се повтарят през един и същ месец.

— Единственото нещо, за което съм суеверен — каза мистър Фераро. — Разбира се, то няма никаква основа в учението на църквата.

— Имате ли нещо против повторни посещения от време на време за член от семейството ви, мистър Фераро, за жена ви, например?...

— Нас ни учат, мис Сондърс, да се грижим преди всичко за собствените си души. Жена ми би трябвало да се грижи за своето собствено опрощение. Тя има един превъзходен настойник йезуит. Аз съм ви наел да се грижите за моята душа.

— Вие не възразявате относно Кенън Ууд?

— Ако наистина това е най-доброто, което можете да направите, и доколкото то не изисква извънредно време.

— О, не, мистър Фераро, петдесет дни по десет молитви от „Пречистената Дева“, това е всичко.

След като обядва рано в един евтин ресторант в Сити — обядът, не особено богат, завърши с малко стилтън^[3] и чаша превъзходно порто^[4], мистър Фераро посети Кристи. За негово задоволство Мавърик си бе на мястото и мистър Фераро не си направи труд да чака за двете картини от Бонар и Моне, които неговият агент му бе препоръчал да закупи. Денят се задържа топъл и слънчев, но откъм Трафалгар скуеър се носеха неясни звуци, което напомни на мистър Фераро, че днес бе празникът на труда. Имаше нещо неуместно в този слънчев ден, в ранните цветя под дърветата в парка и в тази върволица от мъже без вратовръзки, понесли мрачни знамена, изписани с неприятни надписи. На мистър Фераро му се прииска да отпразнува празника и той за малко не каза на шофьора да кара към Ричмънд парк. Но както винаги, той би предпочел, ако това е възможно, да съчетае работата с удоволствието. Хрумна му, че ако сега отиде в Кенън Ууд, мис Сондърс навярно ще пристигне там по същото време след обедната си почивка, за да започне следобедната си работа.

Кенън Ууд бе едно от онези нови предградия, застроени около едно старо имение. Сега имението бе обществен парк. Къщата в имението, известна преди като дом на един дребен свещеник, служил при лорд Норт по време на американската война за независимост, бе сега местен музей. Една улица бе застроена върху малкия ветровит хълм, по който някога имаше ниви от около сто акра. На нея се

намираха: каменовъглената агенция Черингтън, с витрина, украсена с голям къс самородно злато в метална кошничка, магазинът на Хаум и Колониъл, киното „Одеон“, една голяма американска църква. Мистър Фераро каза на шофьора си да попита за пътя до римокатолическата църква.

— Такава няма тук — каза полицаят.

— Ами Сент Пракстед?

— Такова нещо няма — каза полицаят.

Мистър Фераро почувствува, както библейските герои, някакво разхлабване в корема си.

— Сент Пракстед, Кенън Ууд!

— Не съществува, сър — каза полицаят.

Мистър Фераро бавно потегли с колата обратно към Сити. За първи път той правеше проверка на мис Сондърс. Трите награди за благочестие бяха спечелили доверието му. На път към къщи той си спомни, че Хитлер бе възпитан от йезуити, и все пак безнадеждно, той хранеше надежда.

В кабинета си вече, той отключи чекмеджето и извади специалната папка. Възможно ли бе да сбърка Кенън Ууд с Кенън Ууд? Не, той не грешеше и изведнъж някакво ужасно съмнение го обхвана. Колко ли често през последните три години мис Сондърс бе изневерявала на неговото доверие (той я бе наел след един остър пристъп на пневмония преди три години — идеята му бе дошла през дългите безсънни нощи по време на оздравяването). Възможно ли бе да не е спечелено нито едно от тези опрощения? Не можеше да го повярва. Навярно, поне няколко от тази огромна цифра — 36 892 дни, трябва да са истински. Само мис Сондърс обаче бе в състояние да му каже колко. А пък какво е правила тя през работното си време — през тези дълги часове на поклонение? Веднъж бе стояла цяла събота и неделя в Уолсингхам!...

Той позвъни на мистър Хопкинсън, който не пропусна да забележи преbledнялото лице на своя работодател.

— Съвсем добре ли се чувствувате, мистър Фераро?

— Страшно съм разстроен. Можете ли да ми кажете къде живее мис Сондърс?

— Тя живее с болната си майка някъде към Уестбърн Гроув.

— Точният адрес, моля!...

* * *

Мистър Фераро навлезе с колата си по мрачната улица „Бейсоутър“: големи частни къщи бяха превърнати в частни хотели или, за щастие, съборени и на мястото им направени паркинги. По терасите отвън съмнителни момичета се бяха подпрели на парапетите, а един уличен оркестър надаваше иззад ъгъла дрезгави звуци. Мистър Фераро намери къщата, но не можеше да се реши да натисне звънеца. Той седеше свит в своя „Даймлер“, в очакване да се случи нещо. Дали упоритото му взирание нагоре бе привлякло мис Сондърс до един от прозорците на горните етажи и дали това бе съвпадение или възмездие? Когато тя откряна малко по-широко прозореца, мистър Фераро си помисли отначало, че топлото време е може би причина тя да бъде почти разсъблечена. Но точно тогава една ръка обви талията и, едно лице на млад мъж надникна към улицата, нечия ръка спусна едно перде с привичен жест. На мистър Фераро му стана ясно, че дори основните условия за опрощение не са били изпълнени.

Ако същата вечер някой приятел можеше да види мистър Фераро като изкачва стълбите на Монтегю скуеър, щеше да се изненада колко състарен изглежда той. Сякаш през този дълъг следобед бе изживял всичките онези 63 892 дни, които си мислеше, че е спестил от чистилицето през последните три години. Пердетата бяха спуснати, осветлението в стаите бе пуснато и навярно отец Дюис си наливаше първата чаша уиски в другото крило. Мистър Фераро не позвъни, а тихо се вмъкна вътре. Дебелият килим погълна стъпките му като плаващ пясък. Не запали никакво осветление: само червени нощни лампи с абажури, поставени във всяка от стаите, приготвени за него, осветяваха сега пътя на стъпките му. Картините в приемната му напомняха за мъртви задължения: огромен задник върху едно платно на Дега като атомна гъба се издигаше над една вана. Мистър Фераро премина в библиотеката. Подвързаните с кожена подвързия класици му напомняха за мъртви автори. Той седна в един стол и леката болка в гръдния кош му напомни за неговата двойна пневмония. Той сега е с три години по-близо до смъртта, отколкото по времето, когато назначи за пръв път мис Сондърс. След като седя така доста дълго, мистър Фераро сплете пръсти по начин, по който някои хора се молят. За

мистър Фераро този жест означаваше начало на вземане решение. Лошото бе преминало. Времето отново се проточи пред него. Помисли си: утре се залавям да си намеря една действително надеждна секретарка.

---

[1] Вид червено вино. ↑

[2] Дете на св. Дева Мария — член на католически девически съюз. ↑

[3] Вид сирене, подобно на Рокфорт. ↑

[4] Вид бяло вино. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.